

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (O. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Moraru, O. Cojocaru și E. Clim)

## ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al  
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător  
judecătorii

Mariana Pitic  
Iurie Bejenaru  
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Irina Codreanu,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Codreanu  
Irina împotriva CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea  
despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,  
împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care  
a fost respins apelul declarat de către Irina Codreanu, fiind menținută hotărârea din  
4 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

### c o n s t a t ă:

Codreanu Irina a depus cerere de chemare în judecată la 21 iulie 2017  
împotriva CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii  
de asigurare.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că în baza contractului de  
asigurare facultativă a bunurilor persoanelor fizice nr. 561927253 din 5 noiembrie  
2013, CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni a asigurat casa de locuit situată în mun.  
Chișinău, s. Colonița, str. V. Micle, nr. 5, ce-i aparține cu drept de proprietate.

Obiectul contractului constituie acordarea protecției prin asigurare pentru  
cazurile de deteriorare sau distrugere a bunurilor ce-i aparțin în conformitate cu  
prevederile secțiunilor subscrise în schimbul primei de asigurare achitate de către  
aceasta.

Contractul respectiv a fost încheiat pentru un termen de 12 luni, iar suma de  
asigurare conform contractului constituind 900.000 lei pentru casă, 40.000 lei  
pentru bunurile casnice, 94.000 lei răspunderea față de terțe, în total suma asigurată  
constituind 1.034.000 lei.

S-a specificat că la momentul asigurării, casa era într-o stare bună, nu avea  
crăpături sau deteriorări a construcției, fundamentului, pereților și altor elemente  
de construcție ce ar fi atestat semne caracteristice de deteriorare care nu ar permite  
acordarea protecției de asigurare.

Codreanu Irina a precizat că imobilul respectiv a fost asigurat de către CIA  
„ASITO” Societate pe Acțiuni în fiecare an, începând cu 2001.

În perioada noiembrie 2013-iulie 2014, în rezultatul ploilor abundente și a  
înghețurilor, pe pereții casei, pe tot perimetrul ei au început a apărea fisuri care au  
produs deformări în construcția casei de locuit.

Astfel, odată cu survenirea cazului asigurat, la 24 iulie 2014 s-a adresat către CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni cu o cerere prin care a solicitat desemnarea unui reprezentant pentru examinarea casei și întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor.

S-a menționat că pârâtul a întocmit dosarul de daune nr. 4003036/233 din 29 august 2014 cu privire la cazul asigurat și a adoptat decizia de plată despăgubirii de asigurare în mărime de 2 101 de lei.

A susținut reclamanta că nefiind de acord cu modul de examinare și soluționare a cazului asigurat, s-a adresat unui expert independent, solicitând evaluarea stării tehnice a imobilului, aprecierea corespunderii acestora exigențelor esențiale prevăzute de Legea privind calitatea în construcții și întocmirea devizului local a lucrărilor de reconstrucție.

La 31 mai 2016 expertul tehnic a întocmit raportul de expertiză nr. 0733 privind starea tehnică construcțiilor portante elementelor constructive a casei de locuit individuale amplasate a mun. Chișinău, s. Colonița, str. V. Micle, nr. 5, iar la 20 aprilie 2017 și devizul local nr. 01/2017.

Irina Codreanu a precizat că potrivit raportului de expertiză, imobilul analizat corespund normativelor în construcții în vigoare și în viitor pot fi utilizate conform destinației, totodată, structura de rezistență a garajului și spațiului locativ deasupra lui necesită reparație capitală și este posibilă în baza elaborării unui proiect aprobat în modul stabilit.

A solicitat reclamanta încasarea în beneficiul său, din contul CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni a sumei de 363 743 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 aprilie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Codreanu Irina împotriva CIA „ASITO” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată (f.d. 118, 123-128).

Manifestând dezacord față de hotărârea primei instanțe, Irina Codreanu la 24 aprilie 2018, a contestat-o cu apel solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile să fie admise integral.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Irina Codreanu, fiind menținută hotărârea din 4 aprilie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 97, 98-108).

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Irina Codreanu, la 25 ianuarie 2019, a contestat-o cu recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile să fie admise integral.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurenta a specificat că instanțele de judecată inferioare nu au dat o apreciere cuvenită faptului că intimatul, conform pct. 9.4.6 a contractului de asigurare era obligat să plătească pînă la suma asigurată stabilită în poliță pentru pierderi sau deteriorări ale bunurilor asigurate, iar în caz de refuz, în conformitate cu alin. (6) art. 17 al Legii cu privire la asigurări era obligat să emită în scris o decizie motivată.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 174), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurentă a copie deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimatului la 6 martie 2019, însă până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității

contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, parag. 41, *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Irina Codreanu a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurente Irina Codreanu nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurente nu sunt

compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Irina Codreanu nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Irina Codreanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu